

animaatio valloitti sarjakuvaseuralaiset

Elokuvateatteri Bio Illusion Helsingissä täytyi 15. ja 16.5.1982 innokkaasta ja hartaasta katsojajoukosta, joka oli kokoontunut Suomen sarjakuvaseuran Animaatiopäiville. Tämä oli ensimmäinen kerta kun Suomessa näin laajalti keskityttiin animaatioon animaationa, eikä esimerkiksi vain lastenkulttuurin osana.

Paisi osanottajamäärältään olivat päivät menestykselliset myös saadun palautteen perusteella. Tarkoitus onkin järjestää vastedes animaatiopäiviä vuorovuosin sarjakuvaseuran piirtöpäivien kanssa. Onhan animaatioelokuva sarjakuvan lähimpiä sukulaisia, ja molemmilla on usein samoja tekijöitäkin.

Tutkimusmatka aiheeseen aloitettiin Juho Gartzin ja Lauri Tykkyläisen filmillä "Muutama metri piirrettyä elokuvaa", ja kotimaista perustaa laajensivat paikalla haastatellut Usko Laukkanen ja Veikko Savolainen, sarjakuvistakin tutut mainosanimaatioiden veteraanit.

Näytteitä oikean animaatiostudion tuotannosta nähtiin koosteena Antti Peränteen mainos- ja lyhytfilmejä. Nämä hilpeät, graafisesti raikkaat piirrosanimaatiot tekivät ymmärrettäväksi sen, miksi tuo Mikki Hiiren ikäinen ideanikkari on niin hyvin menestynyt, aina kansainvälistä kunniaa tuoneeseen "Kannustava palkaus" -filmiin saakka.

Seikkaperäisesti animaation tekovaiheita valotti alan ammattilainen, Jan-Eric Nyström, opetuselo-

kuvallaan "Ruutu kerrallaan" ja kuululla selluloidianimaatioillaan "Kidnapping" sekä paikalla tarkasteltavina olleilla materiaalinäytteillä: taustamaalauksia, animaatiopiirroksia ja valmiita "sellejä", kuvausvalmiita sarjoja.

Viime vuosien saavutuksista nähtiin tietysti myös huippuja: taideteollisen oppilastyöt "Apina ja gorilla" sekä "Palikkasilta", joissa elvytettiin täystehoista animaatiotyöskentelyä, huikaita taustamaalauksia ja paikoin varsin hienovaraistakin animaatiota myöten.

Varsinaiseksi kohokohdaksi tutui kuitenkin erottuvan Antti Karin ja TÖÖT-filmiryhmän kokeiluanimaatiosarja. Ennen ja jälkeen animaatiopäivienkin siellä ja täällä kohahduttanut tekniikan uusimpien saavutuksien (mm. tietokone- ja videografiikka) hyödyntäminen Eino Leinon runouden innoittamana teki vaikutuksen.

Aiemmin kiusallisiakin arvosteluja "runojen lukijossa herättämien mielikuvien riistämisestä" vastaanottanut Antti Kari sai yllättyä työryhmän saavutuksien herättämästä mielenkiinnosta ja vastata lukuisiin yksityiskohtia peräviin kyselyihin. Terveiset yli sukupolvien kuilun välitti Joonas, joka lausautti filmien osoittavan, että jokainen sukupolvi todellakin synnyttää omat mestarinsa. Sitä todistivat myös spontaanit aplodit, sinänsä poikkeukselliset animaatiopäivienhartaus-ilmapiiroksissa.

Vertailukohdaksi katseltiin vielä kanadalaisen kokeilevan animaatio-

tion mestarin, Norman McLarenin filmikuvan ja -äänien perusteella leikittelylle rakentuvia hilpeitä musiikillisia lyhytelokuvia.

Klassisen selluloidianimaation sarjassa aloitettiin tietysti yhdysvaltalaisesta perinteestä, Iwerksin, Sullivanin ja Fleischerien kautta Frelengin ja Lantzin sekä televisionanimaation. Disneyn Oscar-palkittuja lyhytfilmejä katseltiin kokonaisen sarja.

Jan-Eric Nyström selvitteli sujuvasti ammattilaisen otteen ja suoraan Disneyn studioilta tietoja (ja ystäviä) saaneena pitkän piirroselokuvan syntyvaiheita. Seikkaperäisesti työn eri vaiheet käytiin läpi diasarjan avulla, ja varsinainen harvinaisuus oli tiivistelmä Disneyn "Pelastuspartio Bernard & Bianca" työkopiosta, jossa näkyivät animaattorien lyijykynäjälet tuoreimmillaan - liikkeen ja elämän illuusio hahmottui silmiemme edessä.

Animaatiopäivät huipentuivat arvostetun englantilaisen Halas & Batchelor -studion näytteisiin, joiden esittämiseen oli lupa saatu varta vasten itseltään John Halasilta. Tervehdyksenä pienen osallistujille tuli nähtäväksi raikas hiukkasen rohkeakin tietokoneanimaatio "Bio Woman", ja lopuksi oikea klassikko.

Georg Orwellin romaaniin perustuva "Animal Farm" vuodelta 1954 ei ole aikohin ollut Suomessa nähtävissä, ja niinpä katsomo hiljentyikin hartaaksi tätä aikuistunutta animaation käyttöä ihallemaan. Elokuva osoitti, että animaation keinoin voi panna ajattelemaan ja sanoa paljonkin.